

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 111/14

Λουξεμβούργο, 17 Ιουλίου 2014

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση C-528/13
Geoffrey Léger κατά Ministre des affaires sociales et de la santé και
Établissement français du sang

**Κατά τον γενικό εισαγγελέα P. Mengozzi, η σεξουαλική σχέση μεταξύ δύο ανδρών,
δεν αποτελεί, αυτή καθαυτή, συμπεριφορά που δικαιολογεί τον αποκλεισμό διά
παντός από την αιμοδοσία**

*Ένας τέτοιος αποκλεισμός μπορεί ωστόσο να είναι δικαιολογημένος λαμβανομένου υπόψη του
σκοπού προστασίας της δημόσιας υγείας, εφόσον δεν υπερβαίνει το αναγκαίο μέτρο, πράγμα που,
στη συγκεκριμένη γαλλική περίπτωση, ίσως δεν ισχύει*

Στις 29 Απριλίου 2009, ο ιατρός του Γαλλικού Κέντρου Αιμοδοσίας (Établissement français du sang, στο εξής: EFS) αρνήθηκε την αιμοδοσία του G. Léger, λόγω του ότι ο τελευταίος ήταν ομοφυλόφιλος και ότι το γαλλικό δίκαιο αποκλείει, δια παντός, από την αιμοδοσία, τους άνδρες που είχαν ή έχουν σεξουαλικές σχέσεις με άλλους άνδρες. Ο G. Léger προσέβαλε την απόφαση αυτή ενώπιον του tribunal administratif de Strasbourg [Διοικητικού Πρωτοδικείου του Στρασβούργου] το οποίο ερωτά το Δικαστήριο εάν ένα τέτοιος οριστικός αποκλεισμός είναι σύμφωνος με μία οδηγία της Ένωσης¹. Σύμφωνα με την οδηγία αυτή, τα άτομα των οποίων η σεξουαλική συμπεριφορά τα εκθέτει στον κίνδυνο προσβολής από σοβαρά λοιμώδη νοσήματα μεταδιδόμενα με το αίμα αποκλείονται οριστικά από την αιμοδοσία.

Στις προτάσεις του ο γενικός εισαγγελέας Paolo Mengozzi υποστηρίζει ότι μόνο το γεγονός ότι ένας άνδρας είχε ή έχει σεξουαλικές σχέσεις με άλλον άνδρα δεν αποτελεί, υπό την έννοια της οδηγίας, «σεξουαλική συμπεριφορά» η οποία δικαιολογεί τον οριστικό αποκλεισμό ενός τέτοιου άνδρα από την αιμοδοσία. Για να καταλήξει στο συμπέρασμα αυτό ο γενικός εισαγγελέας αναφέρεται στη συνήθη σημασία του όρου «σεξουαλική συμπεριφορά» (δεδομένου ότι ο όρος αυτός δεν ορίζεται στην οδηγία). Κατά τον P. Mengozzi, η συμπεριφορά καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο συμπεριφέρεται ένα άτομο, δηλαδή τον τρόπο με τον οποίο εκδηλώνεται· έτσι η σεξουαλική συμπεριφορά ορίζεται κυρίως από τις σεξουαλικές συνήθειες και πρακτικές του συγκεκριμένου ατόμου, άλλως από τις συγκεκριμένες συνθήκες υπό τις οποίες πραγματοποιούνται οι σεξουαλικές σχέσεις.

Υπό το πρίσμα αυτό, το γεγονός ότι ένας άνδρας είχε ή έχει σεξουαλική σχέση με άλλον άνδρα δεν αποτελεί συμπεριφορά υπό την έννοια της οδηγίας. Η γαλλική ρύθμιση τείνει μάλλον να θεωρεί το γεγονός αυτό ως αμάχητο τεκμήριο εκθέσεως σε υψηλό κίνδυνο, ανεξαρτήτως των συνθηκών και της συχνότητας των σχέσεων ή των τηρούμενων πρακτικών. Με βάση το τεκμήριο αυτό, στην ουσία το σύνολο του ανδρικού ομοφυλοφυλικού και αμφιφυλοφυλικού πληθυσμού αποκλείεται από την αιμοδοσία μόνο και μόνο λόγω του ότι οι άνδρες αυτοί είχαν ή έχουν σεξουαλικές σχέσεις με άλλον άνδρα. Έτσι το κριτήριο που υιοθέτησε η Γαλλία είναι διατυπωμένο κατά τρόπο πολύ ευρύ και γενικό, ενώ η έννοια της «σεξουαλικής συμπεριφοράς» που χρησιμοποιεί ο νομοθέτης της Ένωσης απαιτεί την ταυτοποίηση μιας συγκεκριμένης συμπεριφοράς ή στάσεως η οποία εκθέτει τον υποψήφιο δότη σε υψηλό κίνδυνο μολύνσεως.

Ωστόσο, από τη Συνθήκη Λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) προκύπτει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρούν ή να εισάγουν αυστηρότερα προστατευτικά μέτρα από αυτά που

¹ Οδηγία 2004/33/ΕΚ της Επιτροπής, της 22ας Μαρτίου 2004, για την εφαρμογή της οδηγίας 2002/98 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά ορισμένες τεχνικές απαιτήσεις για το αίμα και τα συστατικά του αίματος (ΕΕ L 91, σ. 25).

προβλέπει η οδηγία². Συναφώς, ο P. Mengozzi υπενθυμίζει ότι η ελευθερία των κρατών μελών παύει όταν τίθεται εν αμφιβόλω η τήρηση του πρωτογενούς δικαίου της Ένωσης και, ιδίως, τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες. Ωστόσο, αποκλείοντας δια παντός από την αιμοδοσία κάθε άνδρα που είχε ή έχει σεξουαλικές σχέσεις με άλλον άνδρα, η γαλλική ρύθμιση εισάγει έμμεση διάκριση που βασίζεται, στον συνδυασμό του φύλου (άνδρες) και του γενετήσιου προσανατολισμού (ομοφυλοφιλία και αμφιφυλοφιλία).

Ο γενικός εισαγγελέας εξετάζει εάν μία τέτοια διαφορετική μεταχείριση είναι δικαιολογημένη και ανάλογη. Ως προς αυτό, επισημαίνει ότι η γαλλική ρύθμιση επιδιώκει σαφώς θεμιτό σκοπό στο βαθμό που αποσκοπεί στην ελαχιστοποίηση των κινδύνων μόλυνσεως για τους αποδέκτες και συμβάλλει έτσι στο γενικό σκοπό της διασφάλισης υψηλού επιπέδου προστασίας της δημόσιας υγείας.

Αντιθέτως, όσον αφορά την τήρηση της αρχής της αναλογικότητας, ο P. Mengozzi φρονεί ότι, μολοντί η γαλλική ρύθμιση φαίνεται να είναι κατάλληλη για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού, εντούτοις υπερβαίνει το αναγκαίο μέτρο για την επίτευξη του σκοπού αυτού. Κατά τον γενικό εισαγγελέα, το αιτούν δικαστήριο θα πρέπει να ελέγξει εάν η επιδημιολογική κατάσταση της Γαλλίας βασίζεται σε αξιόπιστα, αντιπροσωπευτικά και πρόσφατα στατιστικά στοιχεία και εάν, με τη σημερινή κατάσταση των επιστημονικών γνώσεων, είναι δυνατόν, χωρίς να υποβληθεί η αλυσίδα μεταγίσεως, σε υπερβολικούς περιορισμούς, να προβλεφθούν μέτρα θέσεως σε καραντίνα των αιμοδοσιών εν αναμονή της λήξεως της περιόδου «του παραθύρου»³. Ο P. Mengozzi επισημαίνει ότι η περίοδος «του παραθύρου» αποτελεί την πιο κρίσιμη περίοδο και ότι αυτή εκθέτει τους αποδέκτες στον πιο υψηλό κίνδυνο. Το μέτρο αναμονής λήξεως της περιόδου κατά την οποία αφήνεται να διαρρεύσει η περίοδος κατά την οποία ο ιός δεν είναι ανιχνεύσιμος πριν τον έλεγχο της αιμοδοσίας θα επέτρεπε την, σε μεγάλο βαθμό, επίτευξη του μηδενικού κινδύνου.

Ο γενικός εισαγγελέας υπογραμμίζει επίσης την έλλειψη λογικής συνέπειας της γαλλικής ρυθμίσεως: πράγματι, δεν υπάρχει ειδική αντένδειξη για τη γυναίκα της οποίας ο σύντροφος είχε ή έχει σεξουαλικές σχέσεις με άλλους άνδρες. Εξάλλου, ένα άτομο του οποίου ο σύντροφος είναι οροθετικός υποβάλλεται απλώς σε μία προσωρινή αντένδειξη τεσσάρων μηνών, ενώ, σε μία τέτοια περίπτωση, η έκθεση στον κίνδυνο είναι συγκεκριμένη και πραγματική. Τέλος, ο P. Mengozzi συγκρίνει την περίπτωση ενός άνδρα που είχε, μία φορά στη ζωή του ή περιστασιακά, μία ομοφυλοφυλική σχέση με προφύλαξη, ο οποίος αποκλείεται δια παντός από την αιμοδοσία, με αυτή ενός ετεροφυλοφιλικού ατόμου που έχει τακτικά σχέσεις χωρίς προφύλαξη, καθώς το άτομο αυτό υπόκειται μόνον σε μια προσωρινή αντένδειξη.

Πάντα κατά τον P. Mengozzi, το αιτούν δικαστήριο θα πρέπει επίσης να ελέγξει εάν είναι δυνατόν να τροποποιηθεί το ερωτηματολόγιο που προορίζεται για την αξιολόγηση των υποψηφίων δωτών έτσι ώστε να επιτρέπει στο ιατρικό προσωπικό να εντοπίσει, κατά τη διάρκεια προσωπικής συνεντεύξεως, εάν οι υποψήφιοι έχουν σεξουαλική συμπεριφορά «ενέχουσα κίνδυνο», δεδομένου ότι μία τέτοια αξιολόγηση είναι δυνατή για τον υπόλοιπο πληθυσμό, έτσι ώστε να προστατεύεται ικανοποιητικά η υγεία των αποδεκτών.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαίνεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου.

² Άρθρο 168, παράγραφος 4, σημείο α', ΣΛΕΕ.

³ Η περίοδος «του παραθύρου» είναι η περίοδος κατά την οποία οι ιοί HIV- 1 και HIV- 2 δεν μπορούν να ανιχνευθούν κατά τη διάρκεια ελέγχων (ήτοι, 12 ημέρες για τον ιό HIV- 1 και 22 ημέρες για τον ιό HIV-2). Δεδομένου ότι η μέγιστη διάρκεια διατηρήσεως του αίματος είναι 45 ημέρες, η υποβολή των αιμοδοσιών σε καραντίνα για 22 ημέρες και ο έλεγχος των αιμοδοσιών μετά τη λήξη της περιόδου αυτής θα μπορούσε να είναι αντικειμενικά μία λύση που επιτρέπει την καλύτερη δυνατή επίτευξη του επιδιωκόμενου από τη Γαλλία σκοπού.

Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από την ανάπτυξη των προτάσεων διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106